

Primer št. 2

Zahtevnost: preprosto

Ciljne skupine: vsi

Opomba: v spodnjem primeru so zbrana specifična vprašanja iz zaključene splošne preiskave.

Štiridesetletno begunko so poslali na pregled zaradi očitnih nasprotujočih si izjav iz prvega zaslišanja in naknadnih trditev, ki jih je zabeležil in vložil njen odvetnik v okviru postopka za odobritev azila. Pri prvem zaslišanju je stranka povedala, da so jo pretepli po celem telesu, kasneje pa je povedala, da so jo med mučenjem tudi posilili. Zaporna kazen in mučenje sta se po njenih besedah zgodila dve leti, preden je zapustila domovino in zaprosila za azil.

Zdravniški pregled, ki ga je opravil splošni zdravnik v njeni domovini, je temeljil na splošnem kliničnem pregledu, pri čemer pa je zanemaril njeno psihološko stanje. Rezultat pregleda je bil, seveda, brez patoloških ugotovitev, kar je bil tudi eden izmed razlogov za zavrnitev njenega zahtevka. Kasneje so jo na silo pripeljali nazaj v domovino. Organizacija za zaščito človekovih pravic je kasneje primer obravnavala, pri čemer je ugotovila, da so gospo takoj po vrnitvi v domovino aretirali, nato pa z njo ni bilo mogoče več vzpostaviti stika.

Vprašanja:

- 1) Ali nasprotujoče si izjave in kasnejše dodajanje pomembnih dejstev nakazujejo na neverodostojnost stranke?
- 2) Kako si lahko razložimo njene nasprotujoče si izjave in nakladno izjavo o posilstvu?
- 3) Kateri dodatni zdravstveni ukrepi bi morali biti sprejeti?

Odgovori:

4) **Ali nasprotujoče si izjave in kasnejše dodajanje pomembnih dejstev nakazujejo na neverodostojnost stranke?**

Ne. Hudo fizično in psihično nasilje pogosto vodita do težav s koncentracijo, spominom, priklicem informacij ter doslednostjo.

1) **Kako si lahko razložimo njene nasprotujoče si izjave in naknadno izjavo o posilstvu?**

Še posebej pri spolnem nasilju zna biti težko, če ne celo nemogoče pri prvem zaslišanju poročati o dogodku, ki pri osebi povzroči hud občutek sramu ali krivde. Potrebni so posebni ukrepi, kot jih navaja Istanbulski protokol, in sicer tako zaradi tega, da se zaščiti žrtev pred ponovnim podoživljanjem travme in da se poišče vzrok za nastale nasprotujoče si izjave. Poleg psiholoških dejavnikov, kot sta občutek sramu in krivde, je potrebno računati tudi s fizičnimi poškodbami, kot so poškodbe možganov in psihičnimi motnjami, kot sta posttravmatska stresna motnja in depresija, ki sta prav tako zelo pogosti pri žrtvah nasilja.

2) **Kateri dodatni zdravstveni ukrepi bi morali biti sprejeti?**

V skladu z opozorili in navodili, kot jih navaja Istanbulski protokol, bi morali preveriti tudi, kakšno je stanje njenega duševnega zdravja, četudi bi ji zastavili le najbolj osnovna vprašanja in to kljub verjetnim predsodkom v zvezi s tovrstnimi preiskavami v domači kulturi. Prav tako bi stranki morali ponuditi dodatne diagnostične preiskave, kot so magnetna resonanca, s katero bi potrdili ali izključili topo poškodbo glave ter scintigrafija skeleta, s katero bi potrdili morebitne poškodbe kosti. Lahko bi tudi navedli, da tovrstne preiskave v državi niso na voljo. Nadalje bi morali podrobneje obravnavati negativne rezultate v zvezi z duševnim zdravjem ter morebitne vzroke, s čimer bi opozorili sodišče za azil, da podana dejstva in dokazi morda ne zadostujejo za rzsodbo.